

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

TAP OG MISLIGHOLD I BANKER

Per 31. desember 2024

1. Hovedinntrykk.....	3
2. Brutto utlån	5
2.1.Økt utlånsvekst til både personer og bedrifter	5
2.2.Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko har gått ned siste år.....	6
3. Tapsavsetninger	7
3.1.Lavere avsetningsgrad i trinn 3 i de store bankene, økning i mindre og mellomstore banker.....	7
3.2.Avsetningsgraden uendret i både personmarkedet og bedriftsmarkedet	8
4. Misligholdte utlån.....	9
4.1.Marginal økning i samlet misligholdsandel som følge av økt betalingsmislighold	9
4.2.Økning i misligholdsandel for utlån til både personer og bedrifter	10
4.3.Økt misligholdsandel i flere næringer i 2024.....	11
5. Tapsavsetninger på misligholdte utlån.....	12
5.1.Marginalt lavere tapsforventninger for misligholdte utlån.....	12
5.2.Nedgang i avsetningsgrad på misligholdte utlån i både personmarkedet og bedriftsmarkedet	13
6. Betalingslettelser	13
6.1.Andelen utlån merket med betalingslettelser økte noe det siste året	13
6.2.Økte betalingslettelser var særlig relatert til bedriftskunder i de minste og største bankene ...	14
7. Resultatførte utlånstap	15
7.1.Lavt tapsnivå i bankene, men svak økning siste år	15
7.2.Lave resultatførte tap på utlån til bedriftsmarkedet.....	15
Vedlegg.....	17
Vedlegg 1: IFRS 9	17
Vedlegg 2: Datagrunnlag.....	17

1. Hovedinntrykk

Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko¹ var 9,0 prosent for bankene samlet ved utgangen av 2024, ned fra 9,9 prosent ett år tidligere. De resultatførte utlånstapene i 2024 var lave og utgjorde 0,14 prosent av utlånsvolumet, opp fra 0,10 prosent året før.

Renteoppgangen og prisveksten har svekket den finansielle stillingen for mange personer og bedrifter, og bidratt til økt kredittrisiko i bankene. Kredittkvaliteten har blitt noe forverret i utlånsporteføljer i flere banker, men indikatorer for bankenes samlede kredittkvalitet har foreløpig ikke vist vesentlige utslag:

- Tapsavsetninger som andel av utlånsvolumet var ved utgangen av 2024 uendret fra året før både for utlån til personkunder og til bedrifter.
- Andelen av utlånsvolumet som er misligholdt var 1,4 prosent ved utgangen av 2024, marginalt høyere enn samme tidspunkt året før. Betalingsmisligholdet har økt i samtlige bankgrupper i denne perioden, mens nivået av andre misligholdte utlån har vært relativt stabilt. Misligholdsandelen har gått opp i flere næringer i 2024. I gruppen av mindre banker har andelen misligholdte bedriftsutlån økt de seneste årene, til et klart høyere nivå enn i de større bankene.
- Andelen av utlånsvolumet som har betalingslettelser, herunder avdragslettelser, har vært lite påvirket av perioden med økt inflasjon og rentenivå. Det siste året har andelen for bankene samlet økt noe. Dette skyldes i hovedsak økte lettelser til bedriftskunder i gruppene av mindre og store banker.

¹ Dvs. utlån i trinn 2 og 3 iht. IFRS 9, se faktaboks nedenfor.

Definisjoner

Brutto utlån

Balansførte utlån til kunder før tapsavsetninger. Utlån overført til deleide OMF-foretak er ikke inkludert siden bankene ikke rapporterer tap og mislighold på disse.

Utlån med vesentlig økt kredittrisiko

Brutto utlån til kunder klassifisert i trinn 2 og 3 etter IFRS 9. Utlån med vesentlig økt kredittrisiko som ikke er kredittforringet skal plasseres i trinn 2, mens trinn 3 skal benyttes når kredittrisikoen har økt så mye at lånet anses kredittforringet.²

Tapsavsetninger

Tapsavsetninger på utlån til kunder, som inngår i og reduserer utlån til og fordringer på kunder i foretakenes balanse. Rapporten analyserer tapsavsetninger i prosent av brutto utlån på hvert IFRS 9-trinn og samlet for alle trinn.

Misligholdte utlån

Ifølge artikkel 178 i kapitalkravsregelverket (CRR2) skal et utlån regnes som misligholdt dersom et betalingskrav har forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig (betalingsmislighold), eller dersom det er lite sannsynlig at låntaker vil være i stand til å innfri forpliktelsene sine (andre misligholdte utlån)³. Forordningen er gjort gjeldende i Norge gjennom § 2 i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften). Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) har publisert retningslinjer (GL-2016-07) for hvordan bankene skal identifisere mislighold, som norske banker og kredittforetak er forventet å etterleve. I rundskriv 4/2020 *Identifisering av misleghaldne engasjement* viser Finanstilsynet til EBAs retningslinjer.

Betalingslettelser

Betalingslettelser er endring av en kontrakts tidligere betingelser og vilkår og inkluderer blant annet innvilgelse av avdragsfrihet, avdragsreduksjon, rentefri periode og forlengelse av løpetid. Størrelsen omfatter kun lån hvor låntaker har betalingsproblemer og hvor betalingslettelser ikke ville blitt innvilget dersom låntaker ikke hadde hatt betalingsproblemer.

Resultatførte utlånstap

De resultatførte utlånstapene består av konstaterte tap fratrukket inngang på tidligere konstaterte tap og endring i tapsavsetninger fra forrige periode. Rapporten analyserer resultatførte tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier som andel av brutto utlån til kunder. Tap på rentebærende verdipapirer er ikke inkludert i indikatoren. Rapporten baserer seg hovedsakelig på tall fra ORBOF⁴, der resultatførte tap ikke rapporteres sektorfordelt.

² Se vedlegg 1 for nærmere beskrivelse av klassifisering av utlån etter IFRS 9.

³ Jf. kriteriene angitt av CRR art 178(3). Kriteriene er ytterligere presisert i EBAs Guideline on the application of the definition of default under Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013 ([EBA/GL/2016/07](#)).

⁴ Se vedlegg 2 for nærmere beskrivelse av datagrunnlaget.

2. Brutto utlån

2.1. Økt utlånsvekst til både personer og bedrifter

- Bankenes⁵ utlån i personmarkedet⁶ var 4,3 prosent høyere ved utgangen av 2024 enn ett år før, se tabell 1. Tolv månedersveksten har det siste året økt for bankene samlet, som følge av økt vekst i gruppene av store og mindre banker.⁷ I gruppen av mellomstore banker var tolv månedersveksten uendret.
- Veksten i bankenes utlån til bedriftskunder har økt det siste året, til 7,2 prosent ved utgangen av 2024, se tabell 2. Tolv månedersveksten i bedriftsmarkedet økte i gruppene av store og mindre banker, men gikk ned i de mellomstore bankene.

Tabell 1 Utlånsvolum og utlånsvekst. Personmarkedet

		31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	1 703	1 701	1 720	1 747	1 765
	Kvartalsvekst (prosent)	0,3	-0,2	1,2	1,5	1,1
	Tolv månedersvekst (prosent)	1,8	1,4	1,7	2,8	3,6
Mellomstore banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	657	663	677	690	691
	Kvartalsvekst (prosent)	0,8	1,0	2,0	2,0	0,1
	Tolv månedersvekst (prosent)	5,2	4,4	4,8	6,0	5,2
Mindre banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	162	165	168	171	174
	Kvartalsvekst (prosent)	1,3	1,6	2,0	2,0	1,6
	Tolv månedersvekst (prosent)	5,1	5,8	5,9	7,1	7,4
Alle banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	2 522	2 529	2 565	2 608	2 630
	Kvartalsvekst (prosent)	0,5	0,3	1,4	1,7	0,8
	Tolv månedersvekst (prosent)	2,8	2,5	2,7	3,9	4,3

Kilde: Finanstilsynet

⁵ Inkludert heleide kreditt- og finansieringsforetak, se vedlegg 2 for nærmere detaljer.

⁶ Tall for personmarkedet og bedriftsmarkedet i denne rapporten inkluderer utlån i utlandet.

⁷ Store banker: DNB Bank ASA og de seks store regionsparebankene (Sparebank 1 Nord-Norge, Sparebank 1 SMN, Sparebank 1 Sør-Norge, Sparebank 1 Østlandet, Sparebanken Sør og Sparebanken Vest). Mellomstore banker: Øvrige norske banker med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: Norske banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner.

Tabell 2 Utlånsvolum og utlånsvækst. Bedriftsmarkedet

		31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	1 158	1 184	1 199	1 231	1 237
	Kvartalsvekst (prosent)	-0,2	2,2	1,2	2,7	0,5
	Tolvmånedersvekst (prosent)	4,7	3,9	3,3	6,1	6,8
Mellomstore banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	283	290	296	301	307
	Kvartalsvekst (prosent)	2,5	2,3	2,1	1,6	2,1
	Tolvmånedersvekst (prosent)	9,9	9,7	8,4	8,8	8,4
Mindre banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	62	63	66	66	67
	Kvartalsvekst (prosent)	1,6	1,9	3,4	0,2	2,2
	Tolvmånedersvekst (prosent)	6,4	6,8	8,4	7,2	7,8
Alle banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	1 504	1 538	1 561	1 598	1 612
	Kvartalsvekst (prosent)	0,3	2,2	1,5	2,4	0,9
	Tolvmånedersvekst (prosent)	5,7	5,0	4,5	6,6	7,2

Kilde: Finanstilsynet

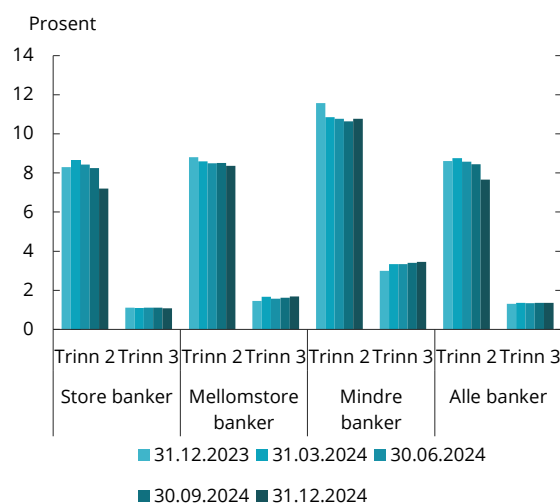
2.2. Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko har gått ned siste år

- Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko (dvs. utlån i trinn 2 og 3 samlet) var 9,0 prosent totalt for bankene ved utgangen av 2024, ned fra 9,9 prosent ett år tidligere.
- For bankene samlet gikk andelen utlån i trinn 2, dvs. utlån med vesentlig økt kredittrisiko som ikke er kredittforringet, noe ned det siste året, se figur 1. Andelen gikk særlig ned i gruppene av store og mindre banker, og mye av nedgangen i disse gruppene skjedde i fjerde kvartal 2024. Et fåtall banker sto bak mye av denne nedgangen.
- Andelen utlån i trinn 3, dvs. kredittforringede utlån, har økt marginalt for bankene samlet siste år. Økningen var størst for gruppen av mindre banker. Det har også vært en svak økning i andelen trinn 3-utlån i gruppen av mellomstore banker, til tross for salg av misligholdte utlånsporteføljer i forbrukslånsbankene som ligger i denne gruppen. De siste par årene har det vært en nedgang i salg av misligholdte forbrukslånsporteføljer.⁸
- Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko har det siste året blitt redusert i både personmarkedet og bedriftsmarkedet, se figur 2. I begge kundegrupper er nedgangen

⁸ For mer om salg av misligholdte forbrukslån, se Finanstilsynets [resultatrapport for finansforetak, 2024](#).

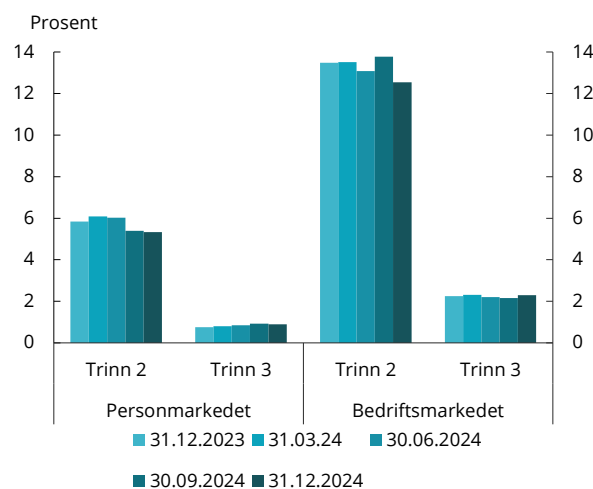
knyttet til lavere andel trinn 2-utlån. Andelen utlån i trinn 3 har isolert sett økt marginalt siste år i begge kundegrupper.

Figur 1 Andel utlån med vesentlig økt kredittrisiko. Fordelt på bankgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2 Andel utlån med vesentlig økt kredittrisiko. Fordelt på kundegrupper

Kilde: Finanstilsynet

3. Tapsavsetninger

Bankenes tapsavsetninger skal være forventningsrette og bygge på scenarier som reflekterer beste anslag på den framtidige makroøkonomiske utviklingen basert på eksternt tilgjengelig informasjon.

Veksten i norsk økonomi i 2024 var noe høyere enn året før, med en moderat økning i arbeidsledigheten. Norges Bank har holdt styringsrenten stabil på 4,5 prosent, og det er forventninger om rentekutt i løpet av 2025. Samtidig er det betydelig usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen, blant annet som følge av stor geopolitisk usikkerhet, noe som gjør det utfordrende å anslå forventet tap.

Stabil utvikling i bankenes samlede avsetningsgrad

- Bankenes samlede tapsavsetninger som andel av utlånsvolumet (avsetningsgrad) var 0,5 prosent ved utgangen av 2024, tilnærmet uendret fra kvartalet før, se figur 3. Nivået var også det samme som ett år før. Det siste året er avsetningsgraden omtrent uendret for gruppene av store og mellomstore banker, mens den har økt marginalt for gruppen av mindre banker.

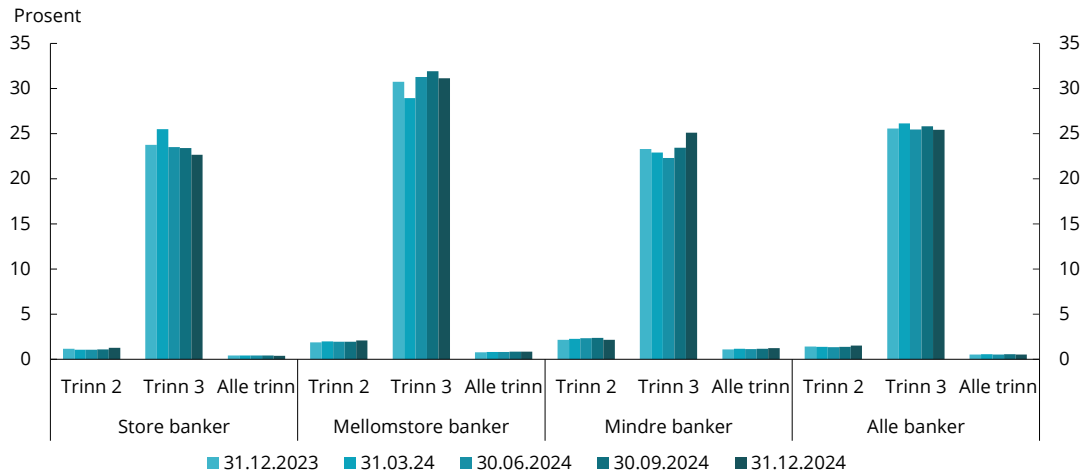
3.1. Lavere avsetningsgrad i trinn 3 i de store bankene, økning i mindre og mellomstore banker

- Avsetningsgraden for utlån i trinn 3 var 25,4 prosent ved utgangen av 2024, marginalt ned fra 25,6 prosent ett år før. Avsetningsgraden i trinn 3 har gått ned i gruppen av store banker siste år, og økt i gruppene av mindre og mellomstore banker. Noen banker peker på at endrede forutsetninger i tapsberegningene har bidratt til lavere avsetningsgrad i trinn 3. Vekst i misligholdte forbrukslån i flere banker, blant annet som følge av redusert porteføljesalg, bidro til økt avsetningsgrad.
- I trinn 2 har avsetningsgraden økt marginalt til 1,5 prosent det siste året.

- Trinn 1 består av utlån hvor kredittrisikoen ikke anses vesentlig økt siden innvilgelse, og har svært lav avsetningsgrad. Det siste året har tapsavsetningene på utlån i trinn 1 vært stabilt på 0,1 prosent av utlånsvolumet.

Figur 3 Avsetningsgrad for utlån i IFRS 9-trinn⁹. Fordelt på bankgrupper

Kilde: Finanstilsynet

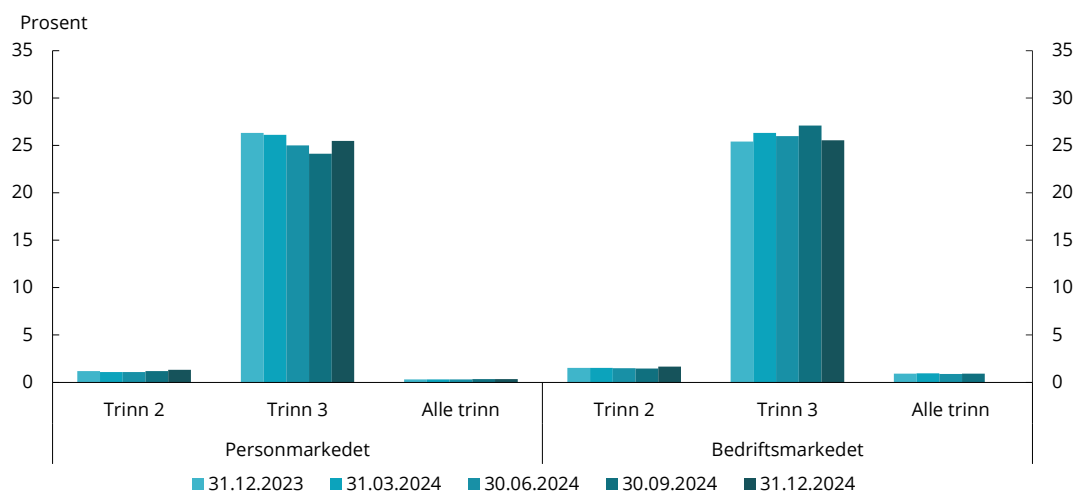
3.2. Avsetningsgraden uendret i både personmarkedet og bedriftsmarkedet

- Avsetningsgraden på bankenes samlede utlån (alle trinn) til personkunder var 0,4 prosent per 31. desember 2024, uendret sammenliknet med ett år før, se figur 4. For utlån til personkunder har avsetningsgraden økt marginalt i trinn 2, mens den har gått svakt ned i trinn 3. Forbrukslånsbankenes salg av misligholdte utlånsporteføljer har isolert sett bidratt til lavere avsetningsgrad i personmarkedet.
- For bankenes utlån til bedrifter var avsetningsgraden 0,9 prosent ved utgangen av 2024, uendret fra samme tid året før. Tapsavsetninger på kredittforringede utlån (trinn 3) var på et marginalt høyere nivå i bedriftsmarkedet ved utgangen av 2024 enn ett år før. For utlån i trinn 2 til bedrifter har avsetningsgraden gått svakt opp det siste året. Avsetningsgraden i trinn 2 var noe høyere i bedriftsmarkedet enn i personmarkedet ved utgangen av 2024, mens avsetningsgraden i trinn 3 var lik i begge kundegrupper.

⁹ Kun utlån som vurderes i IFRS 9-trinn, det vil si utlån vurdert til amortisert kost og utlån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat, er inkludert i figuren. Utlån vurdert til virkelig verdi over ordinært resultat er ikke inkludert. Slike utlån utgjør kun en liten andel (om lag 3 prosent) av bankenes samlede utlån. Avsetningsgraden i trinn 1 er svært lav i samtlige bankgrupper, og vises derfor ikke i figuren. Videre betyr avsetningsgrad for "Alle trinn" at tapsavsetninger i IFRS 9-trinn 1 til 3 ses i forhold til summen av utlånsvolumet i alle tre trinn. Ovennevnte gjelder også for figur 4.

Figur 4 Avsetningsgrad for utlån i IFRS 9-trinn. Fordelt på kundegrupper

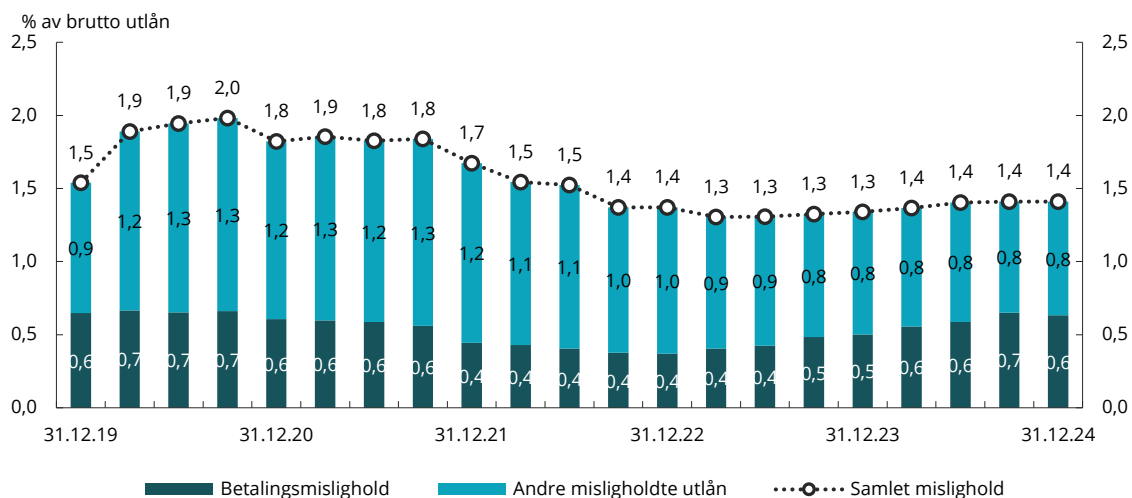
Kilde: Finanstilsynet

4. Misligholdte utlån

4.1. Marginal økning i samlet misligholdsandel som følge av økt betalingsmislighold

- Misligholdsandelen (misligholdte utlån i prosent av brutto utlån) var 1,4 prosent ved utgangen av 2024, marginalt opp sammenliknet med ett år før, se figur 5.
- Nivået av betalingsmislighold (krav forfalt med mer enn 90 dager) har økt siste år, til tross for porteføljesalg i forbrukslånbanker. Det har vært en økning i nivået av betalingsmislighold i samtlige bankgrupper.
- Nivået av andre misligholdte utlån (lån hvor det er lite sannsynlig at låntaker vil være i stand til å innfri sine forpliktelser) har vært relativt stabilt i nærheten av 0,8 prosent av utlånsvolumet i løpet av 2024.
- Per 31. desember 2024 utgjorde betalingsmislighold 45 prosent av samlet misligholdt volum, opp fra 37 prosent ett år tidligere.

Figur 5 Misligholdte utlån, fordelt på betalingsmislighold og andre misligholdte utlån

Kilde: Finanstilsynet

4.2. Økning i misligholdsandel for utlån til både personer og bedrifter

- For bankenes utlån til personkunder var misligholdsandelen¹⁰ 0,9 prosent, svakt opp fra året før, se tabell 3. Misligholdsandelen i personmarkedet har det siste året økt i alle tre bankgrupper. Økningen i de mindre og mellomstore bankene var i stor grad relatert til økt mislighold i forbrukslånsbanker, til tross for at slike banker også har solgt misligholdte utlånsporteføljer i perioden. Isolert sett har porteføljesalgene bidratt til et lavere nivå av misligholdte personmarkedslån i bankene.
- Misligholdsandelen er høyere for utlån til bedrifter enn for personkunder. Per 31. desember 2024 var misligholdsandelen 2,5 prosent i bedriftsmarkedet, opp fra 2,4 prosent ett år før. Gruppen av store banker har hatt et relativt stabilt nivå av misligholdte bedriftsutlån i 2024. I de øvrige to bankgruppene har nivået gått opp. I gruppen av mindre banker har utviklingen i misligholdandelen i bedriftsmarkedet variert mellom bankene, men samlet sett økt betydelig de seneste årene. Økningen har medført at nivået er klart høyere enn i de øvrige to bankgruppene. En stor del av den samlede økningen skjedde i et fåtall banker. Nivået av betalingsmislighold i bedriftsmarkedet har økt i samtlige bankgrupper siste år.

¹⁰ Summen av betalingsmislighold og andre misligholdte utlån som andel av brutto utlån.

Tabell 3 Misligholdsandel, fordelt på kunde- og bankgrupper

Personmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	0,40	0,42	0,46	0,53	0,48
Mellomstore banker	1,32	1,40	1,43	1,54	1,56
Mindre banker	2,15	2,34	2,29	2,27	2,36
Alle banker	0,75	0,81	0,84	0,91	0,88
Bedriftsmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	2,29	2,21	2,21	2,12	2,28
Mellomstore banker	2,21	2,24	2,37	2,31	2,57
Mindre banker	5,32	5,80	6,11	6,30	6,30
Alle banker	2,40	2,37	2,41	2,33	2,51

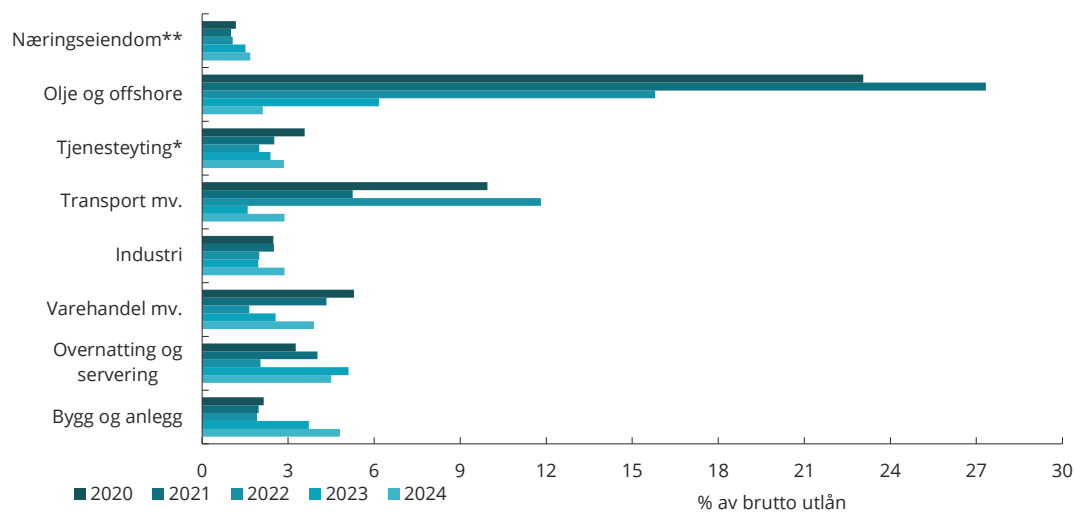
Kilde: Finanstilsynet

4.3. Økt misligholdsandel i flere næringer i 2024

Det var lite endring i misligholdsandelene for utlån til de største næringene i 2024, se figur 6. Andelen økte noe i majoriteten av næringene, og i noen næringer var veksten betydelig. Økningen må imidlertid ses i lys av et lavt utgangspunkt, og nivået var fortsatt ikke høyt.

- Misligholdsandelen var høyest i næringen **bygg og anlegg**, på 4,8 prosent. Næringen utgjorde bankenes nest største eksponering av samtlige næringer. Etter bygg og anlegg fulgte **overnatting og servering** og **varehandel** som næringene med høyest nivå av mislighold. Misligholdsandelen for utlån til overnatting og servering falt i 2024.
- Det var en økning i misligholdsandelen for seks av de åtte utvalgte næringene i 2024. Den største veksten har vært for **transport** og **varehandel**, der misligholdsandelene økte med henholdsvis 80 og 53 prosent.
- Misligholdsandelen på bankenes utlån til **olje- og offshorerelaterte næringer** gikk ytterligere ned i 2024, og er betydelig redusert siden toppen ved utgangen av 2021.
- Utlån til **næringseiendom** holdt seg på et lavt nivå i 2024. Misligholdte utlån utgjorde 1,7 prosent av brutto utlån ved utgangen av året, som er marginalt høyere enn ved utgangen av 2023.

Figur 6 Misligholdte utlån i utvalgte enkelt næringer

Kilde: Finanstilsynet

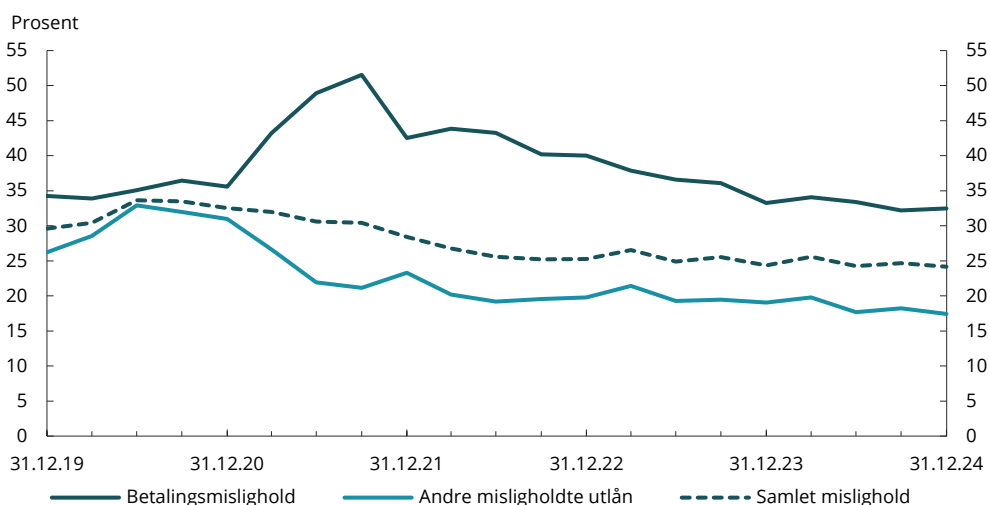
Utlån til de utvalgte enkelt næringene utgjør 85 prosent av bankenes utlån til bedrifter. *Faglig, finansiell og forretningsmessig tjenesteyting. **Omsetning og drift av fast eiendom.

5. Tapsavsetninger på misligholdte utlån

5.1. Marginalt lavere tapsforventninger for misligholdte utlån

- Per 31. desember 2024 forventet bankene lavere tap på utlån som er forfalt med mer enn 90 dager (betalingsmislighold) enn ett år tidligere, se figur 7. Det var også en nedgang i avsetningsgraden for andre misligholdte utlån.
- Avsetningsgraden på samlet mislighold har gått marginalt ned det siste året, til 24,2 prosent ved utgangen av 2024.

Figur 7 Avsetningsgrad på misligholdte utlån

Kilde: Finanstilsynet

5.2. Nedgang i avsetningsgrad på misligholdte utlån i både personmarkedet og bedriftsmarkedet

- Avsetningsgraden for bankenes misligholdte utlån til personkunder har det siste året avtatt marginalt, til 24,9 prosent ved utgangen av 2024, se tabell 4. Avsetningsgraden er vesentlig høyere i gruppene av mellomstore og mindre banker enn i gruppen av store banker. Dette kommer primært av at forbrukslånsbankene ligger i de førstnevnte gruppene, og disse bankene forventer større tap på sine misligholdte utlånsporteføljer enn andre banker.
- Avsetningsgraden på bankenes misligholdte utlån til bedriftskunder har gått marginalt ned det siste året. Nivået ble redusert i gruppen av store banker, mens økte i de øvrige to bankgruppene.

Tabell 4 Avsetningsgrad på misligholdte utlån, fordelt på kunde- og bankgrupper

Personmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	10,0	9,1	9,3	7,7	9,6
Mellomstore banker	38,4	38,7	38,0	38,7	37,8
Mindre banker	21,8	22,9	21,9	21,0	22,6
Alle banker	25,2	25,2	24,5	23,8	24,9
Bedriftsmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	26,2	28,5	26,5	27,3	25,2
Mellomstore banker	15,9	17,2	17,2	18,0	17,4
Mindre banker	23,9	23,6	22,7	26,3	27,1
Alle banker	24,2	26,0	24,3	25,4	23,9

Kilde: Finanstilsynet

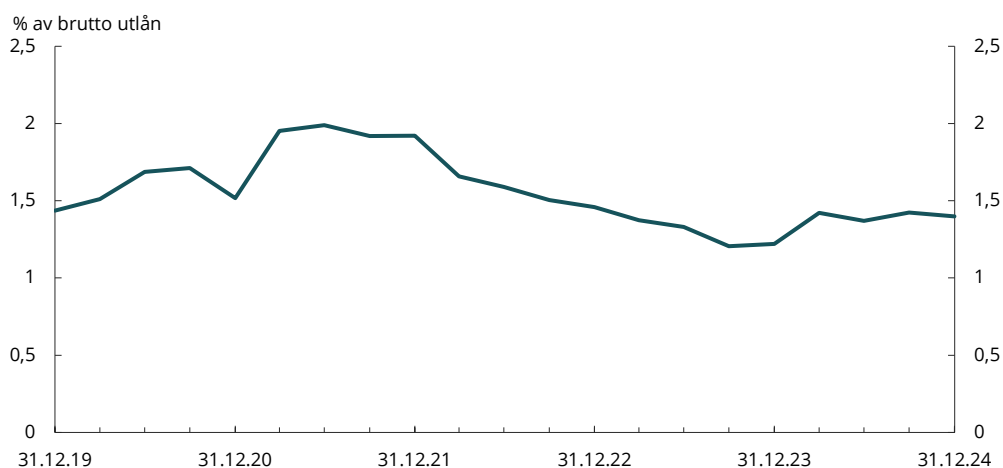
6. Betalingslettelser

6.1. Andelen utlån merket med betalingslettelser økte noe det siste året

- For bankene samlet utgjorde andelen utlån merket med betalingslettelser¹¹ 1,4 prosent per 31. desember 2024, se figur 8. Andelen var noe høyere enn ett år før.

¹¹ Utlån merket med betalingslettelser (med og uten tapsavsetninger) i prosent av brutto utlån

Figur 8 Utlån med betalingslettelser

Kilde: Finanstilsynet

6.2. Økte betalingslettelser var særlig relatert til bedriftskunder i de minste og største bankene

- Andelen utlån merket med betalingslettelser i personmarkedet har vært lite påvirket av perioden med økt inflasjon og rentenivå. Nivået har det siste året vært relativt stabilt rundt 0,7 prosent av utlånsvolumet, se tabell 5.
- I bedriftsmarkedet økte andelen utlån med betalingslettelser fra 2,2 til 2,8 prosent det siste året. Nivået har økt i samtlige bankgrupper, og særlig i gruppene av mindre og store banker. I førstnevnte gruppe hadde litt over halvparten av bankene en økning i volumet av bedriftsutlån med betalingslettelser siste år. Flere av de største bankene hadde også en relativt stor økning.

Tabell 5 Andel utlån med betalingslettelser, fordelt på kunde- og bankgrupper

Personmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	0,65	0,72	0,73	0,71	0,71
Mellomstore banker	0,66	0,65	0,65	0,62	0,63
Mindre banker	0,89	0,91	0,89	0,81	0,83
Alle banker	0,67	0,72	0,72	0,70	0,70
Bedriftsmarkedet	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024
Store banker	2,28	2,89	2,66	2,90	2,93
Mellomstore banker	1,83	1,68	1,83	1,86	1,92
Mindre banker	3,30	3,52	3,53	3,66	4,20
Alle banker	2,24	2,69	2,54	2,73	2,79

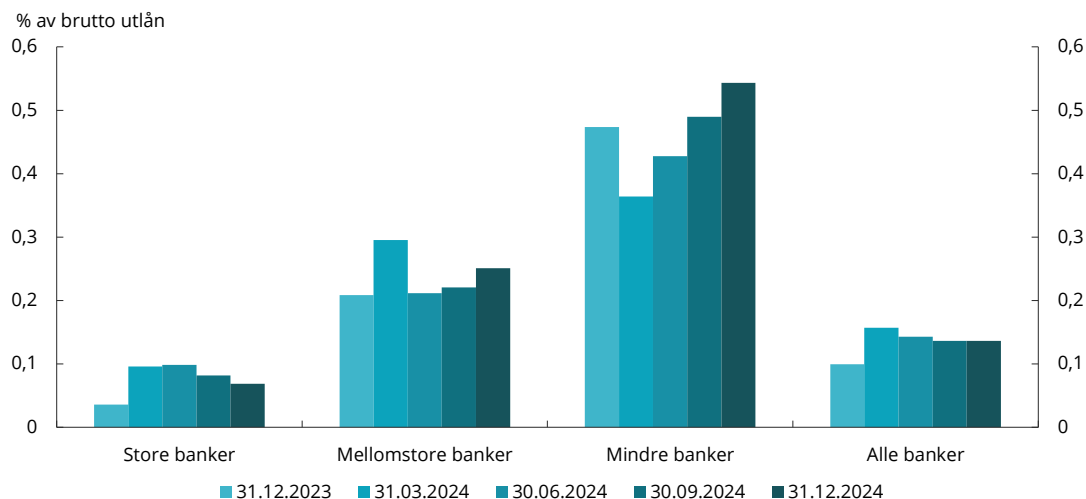
Kilde: Finanstilsynet

7. Resultatførte utlånstap

7.1. Lavt tapsnivå i bankene, men svak økning siste år

- Norske bankers samlede resultatførte utlånstap i 2024 utgjorde 0,14 prosent (annualisert) av den gjennomsnittlige utlånsmassen, opp fra 0,10 prosent i samme periode året før, se figur 9. Tapsnivået har økt noe i samtlige bankgrupper det siste året, og var størst i gruppen av mindre banker. Det var stor variasjon i utviklingen i resultatførte tap siste år blant de mindre bankene.

Figur 9 Resultatførte tap (akkumulert og annualisert) på utlån, garantier og ubenyttet kredittamme

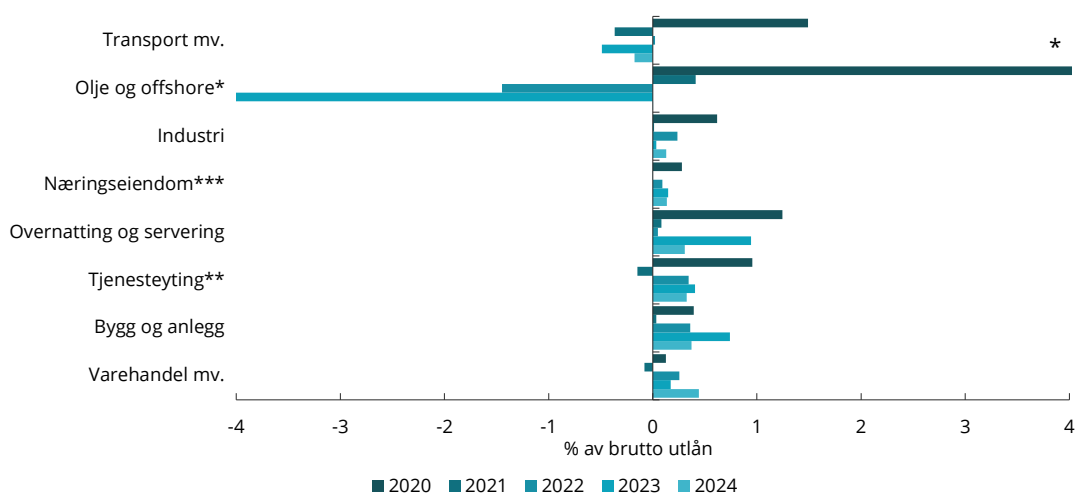
Kilde: Finanstilsynet

7.2. Lave resultatførte tap på utlån til bedriftsmarkedet

- Resultatførte tap utgjorde i likevektet gjennomsnitt 0,19 prosent av brutto utlån til de største næringene, se figur 10.
- Andelen var høyest for utlån til **varehandel**. Nivået var på 0,44 prosent ved utgangen av 2024. Aktivitetsnivået i næringen henger sammen med husholdningens konsum, og veksten i mislighold de siste tre årene har sammenfalt med svekkede økonomiske forhold ellers.
- Resultatførte tap på utlån til **bygg og anlegg** falt gjennom 2024, på tross av økningen i mislighold.
- Utlån til **næringseiendom**, som står for en betydelig andel av bankenes samlede utlån til bedrifter, har et lavt tapsnivå på 0,13 prosent. Nivået var tilnærmet uendret fra 2023.

Figur 10 Tap på utlån til utvalgte enkeltnæringer

Kilde: Finanstilsynet

Utlån til de utvalgte enkeltnæringerne utgjør 85 prosent av bankenes utlån til bedrifter. *Utlånstapene i 2020 var 8,4 prosent, men X-aksen er skalert ned for å tydeliggjøre endringer i tapsnivå for øvrige næringer. **Faglig, finansiell og forretningsmessig tjenesteyting. ***Omsetning og drift av fast eiendom.

Vedlegg

Vedlegg 1: IFRS 9

En av erfaringene etter den internasjonale finanskrisen var at bankene regnskapsførte for lave tap og at dette ble gjort for sent. I etterkant av krisen var det enighet om at bankenes tapsavsetninger bør baseres på *forventet tap* for å synliggjøre kvaliteten på bankenes utlånsportefølje. IFRS 9 erstattet 1. januar 2018 IAS 39 som regnskapsstandard for finansielle instrumenter.¹² Standarden angir rammer for bankenes tapsføring og krever at bankene regnskapsfører forventet tap basert på best tilgjengelige informasjon på rapporteringstidspunktet om historiske, nåværende og fremtidige forhold. Prognoser skal i utgangspunktet baseres på eksternt tilgjengelig informasjon, for eksempel makroøkonomiske prognoser fra Norges Bank, Statistisk sentralbyrå eller andre anerkjente institusjoner. Dersom banken mener at disse prognosene ikke er relevante og velger å legge til grunn egne makroprognoser i framskrivningene, må dette begrunnes og dokumenteres.

Beregningen av forventet tap skal være et resultat av estimerte tap i flere scenarier, som vektet etter sannsynligheten for at de ulike scenarioene vil inntreffe. I oppgangstider, normale økonomiske tider og moderate nedgangskonjunkturer er utlånstapene som oftest svært lave eller lave, mens tapene kan bli svært høye i en alvorlig nedgangskonjunktur. Det er viktig at bankene i beregningen av forventet tap tar høyde for at det kan være betydelig ikke-linearitet i tapene i et nedgangsscenario sammenliknet med basisscenarioet.

I beregningen av forventet tap etter IFRS 9, skal lånene plasseres i ett av tre trinn. Trinn 1 inneholder lån hvor kredittrisikoen ikke anses vesentlig økt, og tapsavsetningen beregnes som forventet kreditttap over de neste 12 månedene. Lån som har en vesentlig økt kredittrisiko siden førstegangsinnregning, skal klassifiseres i trinn 2. Når kredittrisikoen har økt så mye at lånet anses kredittforringet, skal lånet klassifiseres i trinn 3. Et lån regnes som kredittforringet når en eller flere hendelser som har negativ effekt på estimerte fremtidige kontantstrømmer, har inntruffet. Etter Finanstilsynets vurdering er det rimelig å legge til grunn at kredittforringede lån er det samme som misligholdte lån, jf. Finanstilsynets brev til bankene om forventet kreditttap i årsregnskapene for 2020.¹³ Lån hvor det er innvilget betalingslettelse for å avhjelpe finansielle problemer hos kunden, vil etter IFRS 9 klassifiseres i enten trinn 2 eller trinn 3. I trinn 2 og 3 beregnes tapsavsetningen som forventet kreditttap over eiendelens forventede levetid.

Vedlegg 2: Datagrunnlag

Rapporten er hovedsakelig basert på innrapporterte størrelser fra Offentlig regnskapsrapportering for banker og finansieringsforetak (ORBOF). Foretakene rapporterer til ORBOF på ikke-konsolidert nivå. Heleide kreditt- og finansieringsforetak er inkludert i tallene for banker for å få størrelsene på tilnærmet konsolidert nivå. Deler av bankenes samlede utlån er overført til deleide kredittforetak, men siden bankene ikke rapporterer tap på slike utlån, er det valgt å ikke inkludere dette utlånsvolumet i datagrunnlaget.

Figurer og omtale av tap og mislighold i enkelt næringer er basert på bankenes rapportering av spesifikasjon av tap på utlån (KRT-1131).

¹² For norske banker som har utstedt børsnoterte instrumenter, har IFRS vært gjeldende fra 1. januar 2018. Øvrige norske banker har vært pålagt å bruke IFRS 9 siden 1. januar 2020.

¹³ <https://www.finanstilsynet.no/contentassets/eb5febe11aee436dbade01dd9583751b/forventet-kredittap-i-arsregnskapene-for-2020.pdf>

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansilsynet.no
finansilsynet.no

